

chenyi-uradalom korában, tehát a 18–19. században, a masszív tornyot hasznosították a szőlészetben.

A toronytól délre egy földbe vájt alagút-rendszer nyomaira bukkantunk. Legnagyobb mélysége 290 cm volt, tehát egy ember képes volt közlekedni a központi járatokban. Valójában nem sikerült megfejteni, milyen célból és mikor készültek ezek a járatok. Úgyszintén rejtély maradt a toronytestbe beleépített egykorú vájat-rendszer rendeltetése is.

BAKAY KORNÉL

258. Sopron, Ógabona tér 44–46.

(Győr-Moson-Sopron megye) V, Ró, Á, Kk, Kú

A 2001 tavaszán végzett szondázó ásatás során bizonyossá vált, hogy a beépítésre kerülő területen késő római temető található. A közelben 1965-ben Tomka Péter tárt fel hat sírt ebből a korszakból, és a 19. század végén is kerültek elő sírok az ugyancsak közel fekvő Iskola vagy Pejachevich közben. Ezek alapján feltételeztük a temető folytatását a szóban forgó területen.

A feltárás 2001. október 15. és 2002. május 4. között zajlott. A sírok különböző mélységekben kerültek elő, megfigyeléseink alapján a temető itt alacsony dombon helyezkedett el. Összesen 106 sírt dokumentáltunk. Néhányról ezek közül a feltárás során kiderült, hogy nem sír, két sír kutyatemetkezésnek bizonyult – az egyikben mellékletként a koponya alatt kétoldalas csontfésű is volt –, kettőt nem tudtunk feltárni. A sírok egy kivételével csontvázasak, egy hamvasztásos sír volt kiégetett téglalap alakú gödörben, nagyon kevés emberi maradvánnyal, melléklet nélkül. A sírok részben építettek, kőlapokból vagy téglából vagy vegyesen, részben földsírok, ezekben helyenként a koporsó maradványa megfigyelhető volt. A kőlapok között másodlagosan felhasznált, faragott darabokat is találtunk. Feltételezésünk szerint ezeket a darabokat a közeli Deák téri temetőből hordhatták ide. Több esetben összetartozó sírokat figyelhetünk meg, ezeket sírkerítés vette körül, szintén kőből. A sírok tájolása zömmel Ny–K-i, de szép számmal vannak É–D-i tájolásúak is. A leletanyag tipikusan 5. századi, mázas vagy besimított díszítésű korsó, füles vagy fül nélküli bögre, üveg pohár és tálka, kétoldalas csontfésű, üvegpaszta- és néhány borostyán- és aranygyöngy, vas-, bronz- és csontkarperecek, utóbbiak pontkörös díszítéssel, egy esetben tarsolyt figyelhetünk meg, benne kovakő, csiholó és feltehetően vaskés.

A területen feltártunk még két kora vaskori gödröt, egy római tégláégető kemence maradványát és az Ógabona tér 44–46-hoz tartozó egykori pincék falait, illetve a pincékben kenyérsütő kemencét, prések súlygödreit, a pincében felejtett edényeket. Az épületek földszintjén végzett kutatások Árpád-kori telépülésnyomokat eredményeztek – padlósíntek, cölöplyukak, cserepek és egy 18. századi kovácműhelyt. A földszint 6. helyiség K-i sarkában ásott szonda legalján római peremes téglamutatózott, a temető még itt is folytatódhatott. A 44. sz. ház

kapualjában egy még meglévő kút található, feltárására egyelőre nem került sor. Ugyancsak kutat találtunk a 46. sz. ház kapualjában, ezt betonnal lefedték, szintén feltáratlan. Az udvaron, a Hátulsó utca felőli kerítés alatt is egy beomlott kutat figyelhetünk meg.

A leletek a Soproni Múzeumba kerültek.

GABRIELI GABRIELLA

259. Sopron, Szélmalom utca 17.

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró, Kö

A kutatás – műemléki kutatással párhuzamosan – 2001. december 1-től 2002. február 20-ig folyt a volt jezsuita konviktus területén. Elsődleges feladat a konviktus Patak utcai homlokzata előtt feltételezett 17. századi városfal egy bástyájának megtalálása volt. Utóbbi nem került elő, feltehetően nem a konviktus, hanem az utca területén található, a remélnél délebbre. A városfal egy 6 m hosszú szakaszát viszont megtaláltuk, aminek folytatása mindkét irányban metszetben kisedett falak nyomaként még követhető volt. A városfalhoz csatlakozó két kisméretű helyiség alapjait is sikerült feltárni.

A telek É-i kerítésfala mellett pincék alapfalait találtuk, ezek szerint korábban ez a rész is beépített volt. Az udvaron néhány gödröt tártunk fel, részben rómaiak, részben kevert anyagot tartalmaztak, másodlagosan helyeztek el itt cserepeket valamilyen oknál fogva. Egy kb. É–D-i árokkal átvágtuk az udvart, a római kori rétegből tudtunk apró leletanyagot gyűjteni. Az árkot az épület belsejében a földszinti folyosón megtudtuk hosszabbítani. Épületre utaló leleteket is találtunk és nyomokban járósíntnek tartható köves szintet. Az udvaron egy négyszögletes kávjú, kerek kút is található, amelynek feltárására nem volt lehetőség, így korát nem tudtuk meghatározni, de feltehetően a konviktushoz tartozott. A víz 6 m mélyen kezdődik benne, onnan hozzávetőleges mérésünk szerint még 6 m mély. Körülötte köves járósínt, amihez egy szintén kővekből kirakott út vezetett a Szélmalom utcai bejárat felől. Téglából készült járósíntet az épület bejárata előtt tártunk fel. A K-i homlokzat előtt egy szakaszon feltártuk az épülethez tartozó kőből épült boltozatos csatornát.

Egyértelműbb eredményt hozott az I. pincehelyiség kutatása, ahol az É-i fal mellett római kutat tártunk fel. A pince járósíntje alatt 15 cm-rel jelentkezett, 6,30 m mély, lefelé szűkül, fabélést nem találtunk benne. Leletanyaga a 2–3. századra tehető. Igen sok állatcsont is került elő innen.

A Ny-i homlokzat és a kerítésfal közötti szakaszon feltártuk a konviktus pincésíntjére vezető, betöltött és részben elbontott boltozatos kocsibejáratot. A Ny-i homlokfal mellett metszetben lehetett dokumentálni egy római kori gödröt. A leletanyag a Soproni Múzeumba került.

GABRIELI GABRIELLA